

Tedenske novice.

Poziv na rodoljubna srca. V prid Mariborske Dijaške kuhinje se vrši 20. aprila ob 8. uri zvečer v Götzovi dvorani v Mariboru velik koncert, kojega spored priobčujemo. Vse rodoljube, zlasti z dežele, ki imajo blagočuteče srce za našo srednješolsko mladino, prosimo, da se tega koncerta udeležijo v kar največjem številu!

Spored velikega ljudskega koncerta v prid Dijaške kuhinje v Mariboru je jako zanimiv. 120 pevcev in pevka ter 50 godbenikov Divizijske godbe bo proizvajalo: 1. Smetana, Overtura k „Libuši“ (orkester); 2. Schwab, Zlata kanglica. Mešan zbor z orkestrom; 3. Smetana, Zbor vaščanov iz „Prodane neveste.“ Mešan zbor z orkestrom; 4. Mešani zbori: a) A. Förster, Naše gore; b) L. Hudovernik, Naša zvezda; c) G. Ipavic, Milada; d) Ruski narodni (harm. E. Beran); 5. Beran: a) Dumka, b) Scherzo. Orkester; 6. Dvorak, IV. slovanski tavec. Orkester; 7. Mozart, Overtura k „Čarobni piščali“; 8. Ženski zbori z orkestrom: a) Beran, Introdukcija. Orkester. Spev vil. Spev in ples vil (alt-solo); b) H. Volarič, Slovenskim mladenkam; 9. Borodin, S step. Orkester; 10. Jenko, Zbor ciganov iz „Vračara“. Mešan zbor z orkestrom. — Koncert se vrši dne 20. aprila (torek) ob 8. uri zvečer v Götzovi dvorani. Predprodaja vstopnic pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici od ponedeljke dalje.

„Kristova drama“ se bo dala v slov. mestnem gledališču v Mariboru na splošno zahtevo v nedeljo, dne 18. t. m., popoldne ob pol 15. uri. Opozarjamo na to vse naše okoličane, katerim pa svetujemo, da pošljejo denar naprej blagajni gledališča, da bo ista zaželjene prostore rezervirala. Najdražji sedež z vstopnino vred stane 12.50 K, najcenejša vstopnica po K 1.20. Zvečer je pa „Hasanaginica“, najlepše delo letošnje sezone ter priporočamo došlecem, da izrabijo priliko in si preskrbijo vstopnice tudi za to predstavo, ker take prireditve se le malokdaj vidijo v življenju.

Mariborski mohorjani, ki so lani knjige naročili pri g. profesorju Majcenu, je dobijo v pisarni stolne župnije, kjer se tudi obenem lahko dajo vpisati za letošnje leto. Udnina je 10 K.

Saleško okrožje Jugoslovanske strokovne zveze priredi prihodnje nedelje te-le shode: 18. aprila po rani sv. maši v St. Andražu pri Velenju, govornik g. Ivanuša in tajnik Zajc; 25. aprila je po ranem sv. opravilu shod v Skalah, govornik g. A. Krepek in Ivanuša; popoldne ob 3. uri je občni zbor JSZ v Smartinu pri Velenju, govornik ista govornika. V nedeljo 2. maja se vrši shod JSZ po drugem sv. opravilu v Vitanju, govornik tajnik Vek. Zajc in g. Ivanuša, 9. maja je občni zbor JSZ popoldne ob 3. uri na Polzeli, poročnik tajnik Vek. Zajc; 16. maja pa je velik shod za celi okraj v Slovenjgradu. Na tem shodu bo poročala več govornikov.

Duhovne vaje za dekleta se bodo po navadi obhajale pri Sv. Jožefu v Celju. Začetek v ponedeljek, dne 26. t. m., zvečer ob šestih. Sklep v petek, dne 30. t. m., zjutraj. Uveden je poletni čas, torej vse 1 uro poprej.

Poziv. Dne 26. marca je upepelil požar v Skorbi, občina Slovenjvas, okrajno glavarstvo Ptuj, 25 gospodarskih poslopij in 2 stanovanjski niši. Zgoraj je posestnikom vsa krma, gospodarsko orodje, stroji ter mnogo živeža in drugih gospodarskih potrebščin, tako da znaša škoda okoli 1 milijon K. Ker je zavarovalnica le majhna in so prizadeti v hudi bedi, se razpisuje s tem nabiranje milih darov. Darovi se sprejemajo pri poverjeništvu za notranje zadeve, ravnanje pomožnih uradov, v Ljubljani, pri mestnih magistratih v Mariboru, Celju in Ptuj ter pri vseh okrajnih glavarstvih in političnih eksp. uradah bivše Stajerske. Darovi se bodo razglasili v „Uradnem listu“ in odkazali svojemu namenu.

Pomoč pogoreleni. Pri Sv. Ani na Krembergu je pogorelo dne 5. aprila docela gospodarsko poslopije Jakoba Zamot v Ledineku. Prizadeti gospodar se obrača s pristrano prošnjo do darežljivih src.

Cujte in pomagajte! Na deželi se prične sedaj šolsko leto. Pohitim v Maribor, da oskrbim šolske potrebščine. Citanke se nadomestijo kolikor toliko „šolski listi“, za zvezek se porabi vse, na kar se le da količkaj pisati. Kaj pa tablice za prvence, kamenčki? Edina trgovina Novak jih prodaja. Vprašam, omahnem: tablica stane 15 K, kamenček 70 v! Kdo naj to zmaguje, ko malčki skoro teden za tednom rabijo nov kamenček? Birma je pred durmi, katekizmov ni, le „veliki katekizem“ se dobi in pa „Krščanski nauk za prvence“, ki pa se ni uveden v naše šole. Merodajni činitelji, zganite in strnite se k od pomoči, sicer bode tudi lukaj prepozno!

Pozor glede potnih listov! Po novi naredbi notranjega ministrstva se mora dati potni list za vsako potovanje na novo vidirati (potrditi) od pristojne oblasti. Za vsako tako novo potrdilo mora plačati stran ka visoko pristojbino 40 K.

Vojni ujetniki na Francoskem in v francoskih kolonijah. Svoji ujetnikov, ki se nahajajo še v francoskem vojnem ujetništvu ali v francoskih kolonijah, naj naznanijo ime in priimek ujetnikovo in kraj interniranja „Slovenskemu Rdečemu križu“ v Ljubljani. Imenik umrlih ujetnikov na Ruskem. Maribor-

ski kn.-šk. konzistorij je prejel od škofijskega župa. urada Dietach na Gornjem Avstrijskem listo ali zanesljiv seznam, ki kaže, da je v ruskem ujetništvu v Sibiriji v taborišču Novonikolajevsk, gubern. Tomsk, izmed Jugoslovancev umrl: Šak (Šah) Leopold iz Topolšice dne 7. aprila 1915; Soler Edvard iz Labuda, dne 16. maja 1915; Alauf Franc iz Hrnike dne 20. januarja 1915; Pristov Peter iz Lesc dne 9. maja 1. 1915; Berglez Jožef iz Vipave dne 26. februarja 1915; Barbarič Ivan iz Sedče (Bosnija) dne 10. febr. 1916; Belec Franc iz Zdol dne 27. julija 1916; Višin Anton z Krajne dne 29. aprila 1915; Vasolik Andrej iz Stunje dne 19. avgusta 1915; Mižon Ivan iz Istrije dne 9. marca 1915; Madon Valentin iz Getinga dne 7. 4. 1915; Mamek Jožef dne 6. junija 1916; Pol Ferdinand dne 18. januarja 1915; Trubar Franc dne 1. februarja 1915; Pignar Jožef dne 14. februarja 1915; Silec Janez iz Gindorfa dne 30. aprila 1915; Schnitzer Matija iz Crensovec dne 7. novembra 1915; Fava Pavel iz Spodnje Siške dne 2. septembra 1915; Kolarič Maks iz Korone dne 19. marca 1915; Smutek Jožef iz Bohinja dne 24. marca 1915; Hauc Mihael dne 18. maja 1915; Herčko Mihael dne 12. marca 1915; Herman Jožef dne 15. marca 1915; Heržič Ivan dne 3. marca 1915; Kolar Mihael dne 6. marca 1915; Nlaser Franc dne 11. aprila 1915; Maister Jožef dne 3. maja 1915; Prah Hubert dne 8. marca 1915; Reža Janez dne 3. junija 1915; Smutek Viljem dne 28. 3. 1915; Sivka Jožef dne 24. maja 1915; Sigel Leopold, dne 24. januarja 1915; Vrečko Peter dne 8. junija 1915; Sel (Zel) Peter dne 24. marca 1915; Studenik Alojzij dne 15. maja 1915.

Razne novice.

Ziviljske potrebščine so se podražile v Avstriji za 4000 odstotkov, na Nemškem za 1900 odstotkov, na Francoskem in v Italiji za 300 odstotkov, ga Angleškem za 170 odstotkov, na Japonskem za 150 odstotkov in v Združenih državah za 120 odstotkov.

Sv. Oče za Dunajčane. Blago in plemenite srce „očeta vsega krščanstva“ se je vnovič pokazalo za stradaljoči Dunaj. Papež Benedikt je nabral za Dunaj 36 milijonov kron, katera velikanska svota se bo v kratkem porazdelila med stradaljoče sloje dunajskega prebivalstva.

Katoličani na Angleškem. Na Angleškem in v Walesu (izg. Uels) je 3929 duhovnikov, na Skotskem 599, skupaj 4528; od teh je 2997 svetnih duhovnikov, in 1531 redovnikov. Katoliških srednjih šol je 431, ljudskih 1208. Cerkev: na Angleškem in v Walesu 1928, na Skotskem 428, skupaj 2356. Ženskih samostanov samo na Angleškem in v Walesu 346. Leta 1918 je bilo zakonov 16.946, krstov otrok 54.317, spreobrnjenj 9402. Med vojsko se je spreobrnilo 40 tisoč do 60 tisoč vojakov. Dozdaj so bili mnogobrojni izpreobrnenjenci na Angleškem večinoma duhovniki, vdove, vplivni, starejši možje, zdaj prihajajo v naročje sv. Cerkve mladi možje najlepših let. — Število vseh katoličanov britskega ozemlja je v Evropi 5.912.097, v Aziji 2.307.254, v Afriki 557.667, v Ameriki 3.314.483 v Avstraliji 1.218.673, skupaj 13.310.174. V resnici bi število še večje, ker izven Evrope opira statistika na državno ljudsko štetje iz leta 1911 in misijonska poročila iz 1912 in 1913. V Indiji in skoro v vsem britskem ozemlju Afrike pa so od tiste dobe katoliški misijoni želi krasne uspehe.

Irska. Na skupni konferenci dne 27. prosinca 1920 v Mayoouthu so se irski škofje in nadškofje obrnili skupno do vlade, da zboljša notranjepolitične razmere in olajša vojaški nasilni režim. Ker to nič ni pomagalo, razpravljajo v svojih pastirskih listih znova o nevzdržnem razmerju med Angleško in Irsko. Ostro obsojajo nasilja, ki so jih rabili posamezniki nasproti zastopnikom angleške vlade; ravnotako jasno pa obsojajo težki železni jarem, ki ga je Angleška naložila Irski in prepovedala vsak pojav za neodvisnost Irske. Znova povdarjajo, da je nasilno zasuzenje Irske vir razdorov in nemirov in šele tedaj nastopijo povoljne razmere, ko si bo Irska lahko sama določila svojo vlado.

Za moralo. Budimpeštansko policijsko sodišče je pred dnevi kaznovalo z globo 100 kron neko gledališko igralko, ki je nastopila na odru neprimerno dekoltirano in v taki obleki, da se je velik del navzočega občinstva javno zgražal. Torej se je še celo v lahkoživji Budimpešti začela dvigati javna morala!

Zenske porotnice na Češkem. Pri žrebanju porotnikov za praško deželno sodišče je bilo izžrebanih 14 žensk.

Krog Vezuva grozi resna nevarnost. Vsi znaki v okolici Vezuva potrjujejo dejstvo, da bo Vezuv v kratkem zopet bljuval.

Viharji v Severni Ameriki. V severno zapadnem delu države Illinois in v pokrajinah držav Ohio, Michigan, Indiana, Missouri, Georgis, Alabama in Viscousin je izbruhnila grozna nevihta, katera je povzročila veliko smrtnih žrtev med prebivalstvom. Več 100 poslopij je porušil vihar in na tisoče ljudi je brez strehe. Škoda znaša na milijone dolarjev.

Boljševiško gospodarstvo v Rusiji. „Golos Rosii“ poroča o ruskem gospodarskem kongresu. Predsednik Gospodarske zveze je izjavil, da so nasprotstva med mestnim in kmetijskim prebivalstvom velikanška in da se kmetje branijo, dajati mešancom živež. Poizkus, da bi organizirali gospodarsko življenje na komunistični podlagi, se je popolnoma ponesrečil. Proizvajanje je nazadovalo za 70%. Tvornice, ki še delajo, delajo s tako izgubo, da ne morejo niti zaslužkov izplačevati. Zdjaj so organizirali boljševiki vojaš-

ko urejene delavske regimente in bataljone ter uvedli 12 urni delavnik.

12 urno prisilno delo je uvedla boljševiška vlada v Rusiji na mesto prejšnjega 6 urnega delavnika. Delavci so urejeni popolnoma po vojaško v regimente in bataljone. Boljševiki so spoznali, da more edino pamnoževo delo, produkcija, od pomoči sedaj dajati.

Gospodarstvo.

Prevalje-Crna, Koroško. Pri nas ustanovimo v nedeljo dne 18. aprila Gospodarsko zadrugo. Govornik pride iz Maribora. Začetek ob 9. uri. — Enak shod bo popoldne v Crni.

Sv. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 18. t. m. priredi po večernicah Kmetijska podružnica Maribor in okoliš v šoli zborovanje s predavanjem g. višjega živinozdravnika Pirnata; po predavanju demonstracije na župniščem dvorišču. Ako bo čas dopustil, se bo tudi še viničarsko vprašanje vzelo v razgovor. Sempeterčani in sosedje sempeterski, pridite v čim največjem številu, seveda je ženski spol vabljen ravno tako iskreno.

St. Ilj v Slov. gor. V nedeljo, dne 18. aprila po jutranji službi božji se vrši občni zbor Kmetijske podružnice v St. Ilju. Spored je ta-le: 1. Poročilo načelnika o zdajšnjem delovanju podružnice; 2. Volitev delegatov za občni zbor Kmetijske družbe; 3. Poučni govor o sadjereji (govori tajnik Franjo Lilek); 4. Razna poročila.

Sv. Urban pri Ptujju. V nedeljo dne 18. aprila po rani maši se vrši pri nas/gospodarski in političen shod. Govori nadrevizor Vlad. Pušenjak. Gospodarji gospodinje, mladeniči in dekleta pridite!

Kmet. podružnica Maribor in okoliš. Udje, ki so svojčas galeto naročili in plačali, naj si gredo po nje v veletrgovino g. Zieglerja na Glavnem trgu. Naročena in plačana Pasta Bosna pa še ni prišla. Ker se še tudi po zadnjem danem roku, ki je potekel s 1. aprilom, posamezni udje oglašajo za Pasto Bosno, naznanjamo, da se bodo naročila in predplačila (za 1 kg 13 K) sprejemala v oni imenovanj trgovini na novo in sicer do 20. t. m. Da dojde Pasta Bosna v Maribor za prvo škropljenje pravočasno, za to ne prevzame odgovornosti ne odbor Kmet. podružnice, ne g. Ziegler.

Vsem občinskim predstojništvom. Z ozirom na občutno pomanjkanje dobrih plemenskih bikov v okraju kakor tudi dejstvo, da tačih živali pri sedanjih izvanrednih razmerah ni mogoče dobiti iz tujemstva, poskusiti bo pač treba, da se najde kolikor mogoče domačega primernega naraščaja. Vsled tega pri poroča poverjeništvu za kmetištvo, naj se vpliva na živinorejce, da o priliki letošnjega licencovanja bikov priženejo tudi bikece stare od ½ do 1½ let na pregled. Občinska predstojništva se torej vabijo, da vpoštevajoč svojo dolžnost, katero jim nalaga zakon glede oskrbe občin z zadostnim številom plemenskih bikov opozore čimprej vsacega posameznika posestnika, ki ima tako živinčce, o katerem misli, da bi bilo sposobno za pleme, naj je priženo pred ogledno komisijo. Dan in kraj pregledovanja se bo naznanilo pravočasno. Ker je zadeva posebne važnosti, pogovoriti naj se o njej tudi v občinski seji, katero je sklicati najkasneje v 14 dneh, potem pa naj se takoj pošlje semkaj seznam dotičnih posestnikov, starost in pasma bikecev in bikov, da se bo zamoglo določiti kraje, v katerih bi se vršilo pregledovanje. — Doktor Lajnšič, glavar okr. glav. Maribor.

Zivinorejci, pozor pred slinovko. V mariborski okolici in v St. Ilju v Slov. gor. je uradno ugotovljena med govejo živino kuga slinovka. Vse živinorejce krog Maribora in v Slov. goricah svarimo pred nakupom živine od živinskih trgovcev. Zivinorejce pa ki imajo po slinovki okuženo živino, opozarjamo na svojčasni članek o slinovki v „Gospodarju“. V dotičnem članku je poljudno razloženo, kako zdraviti to opasno bolezen in kako obraniti zdravo živino pred okuženjem.

Važno za konjerejce in ljubitelje lepih ter dobrih konj. Dne 16. t. m. se bo potom prostovoljne dražbe prodalo v Mariboru pred Rapocovo gostilno na Tržaški cesti 106 konj. Konji in kobile, so prvovrstni, lahki ter težki. Izmed kobil so nekatere breje. Konji so iz Medjimurja in so bili namenjeni za izvoz v Čehoslovaško. Prejšnja vlada je izvoz dovolila, sedanja ga je pa ustavila, ker izvoz delavnih in plemenskih konj sploh niti dovoljen ni. Posestnika konj se je pregovorilo, da bo razprodal konje v Mariboru dražbenim potom. Skljena cena za posameznega konja znaša 23.000 K. Ta cena v sedanjih časih ni pretirana, ker so dobri, brezhibni, lepi in trepžni konji dragi. To medjimursko konjsko blago priporočajo vsi poznavalci konj kot prvovrstno vsem konjerejem in kmetovalcem, osobito v okolici Maribora, kjer se širi slinovka in bo cena delavni živini rasla od dne do dne. Vsi konjerejci, kmetovalci in ljubitelji konj, v petek na dražbo, ker blago bo hitro razprodano.

Davek na vojne dobičke. Regent Aleksander je podpisal ukaz o upeljavi davka na vojne dobičke. S tem ukazom je zopet v veljavi začasni zakon na vojne bogataše, ki je bil že v avgustu prejšnjega leta na dnevnem redu v parlamentu. S tem javkom na vojne dobičkarje je vendar enkrat uresničena stara zahteva Kmetске zveze, ki je vedno stala na stališču, naj se davki pobirajo tam, kjer je nagromaden kapital a ne pri kmetu, ki je v vojni le vsestransko izgubljal, ne pa bogatel.

Važna preosnova glede našega izvoza. Beograjski listi poročajo, da sta sklenila finančni in trgovinski minister sledečo preosnovo v izvozni trgovini:

Izvoznice prenehajo. Kompenzacijske pogodbe prenehajo. Sveče se svobodna notranja in zunanja trgovina. Izvoz žita in mesa je prepovedan. Od prehrane se bo izvažalo le toliko, kolikor bo v Jugoslaviji odveč. Izvažali in prodajali pa ne bodo v inozemstvo poseamezniki, ampak država sama potom posebnih za izvoz organiziranih združenj. Od dobička, ki ga bo imela država pri izvozu, bo plačala invalidom 25%, 25% se bo uporabilo za nabavo poljedelskega orodja, 25% za zgradbo državnih skladišč, 25% pa ostane in pripade državnim blagajni. Ako se bo zakonila ta hvalevredna preosnova v izvojni trgovini, ne bo o škodovan kmet, ampak nešteto verižnikov, ki so sedaj glavni škodljivci države. Država pa bo z uvedbo tozadevnega zakona zasigurala in odprla nov in mogočen vir dohodkov, ki se bodo uporabljali v narodno, poljedelsko in državno korist.

Pozor na rok za izmenjavo bankovcev! Rok za izmenjavo 50 in 20 kronskih bankovcev je določen do 15. maja. Bankovci po 10 K, 2 in 1 K ostanejo še na dan v prometu.

Peddesetkronski in dvajsetkronski bankovci se bodo zamenjavali samo še do vstetega 15. maja t. l. in prenehajo po tem dnevu nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na naši zemlji. Zato ponovno opozarjamo občinstvo, da se pohiti z zamenjavo, da tudi eventualne falzifikate odda zamenjujočim blagajnam, ker po 15. maju t. l. se niti falzifikati ne bodo več odvezali. Tudi se prošnje za izjemno naknadno zamenjavo ne bodo sprejemala. Do nadaljne odredbe ostanejo radi pomanjkanja novih malih bankovcev v prometu samo še kronski bankovci po 10 K, 2 K in 1 K. Vsi drugi kronski bankovci pa prenehajo po 15. maju t. l. nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Galice za skropljenje bo delila Kmetijska podružnica za ptujsko okolico vsem naročnikom od dne 12. aprila naprej. Naročniki se imajo zgledovati na okrajnem zastopu v Ptujcu z naročilnimi listki ter plačati še doplačilo, na kar bodo prejeli galice v skladišču. Velja za vse naročnike.

Bej proti mrazu. Kmetijski strokovnjaki pravijo, da bo letošnje pomlad nastopil mraz. Če bi se to res zgodilo, je letošnja letina uničena. Edino sredstvo proti mrazu je zažiganje kresov. Priporočamo, da povsod, kjer je nevarnost, da nastopi mraz in uniči vinograde in druge pridelke, pripravijo posestniki in viničarji razno kurivo, ki razvija mnogo dima. Če to napravijo poseamezniki, je to brezuspešno delo. Radi tega naj občine izdajo strogo povelje, vsem posestnikom, da naj takoj pripravijo dovolj dražja in druge žake tvarine za proizvodnjo dima.

Pripravite sode! Obeta se nam vsepovsod dobro sadno leto. Vsak grm je v cvetju. Pripravite si dovolj pešode za napravo mošta. Od vlade zahtevamo naj dobavi v Nemški Avstriji dovolj železja za obroč. Naj krajevne organizacije Kmetijske zveze, Kmetijske podružnice in občine pritisnejo na vlado, da naj potrebo ukrene, da bodo trgovci in zadruga dobavile prav kmalu dovolj železja iz Nemške Avstrije. Vloge pošljite tajništvu Kmetijske zveze v Mariboru, da jih odpošlje na primerno mesto.

Cene mesa v Beogradu. Beograjske mesne cene na trgu so sledeče: govedina 1 kg 9 dinarjev (28 K), svinjina 10 dinarjev (40 K), mast 13 dinarjev (52 K), suhi in sveži špeh po 12 dinarjev (48 K).

Cena pšenice. V Vojvodini od dne do dne rastejo cene pšenice. Zahtevamo že za 100 kilogramov 1000 K. Nekateri verižniki že plačujejo 100 kg po 1200 K. Veleagrarci v Vojvodini pa še danes nočejo prodajati pšenice, ker jim je še prepoceni.

Več vagonov koruze je dobilo neko velepodjetje v zameno za drugo blago v Slavoniji. Če kaka za druga ali Kmetijska podružnica potrebuje koruzo, naj nam naznači, da mu pošljemo naslov. — Tajništvo Slov. Kmetijske zveze v Mariboru.

Izvoz iz Bačke. Iz Bačke bi se mogle izvažati sledeče množine živil: žita 3000 vagonov, koruze 20.000 vagonov, ječmena 500—600 vagonov, slame pa uaravnost ogromne množine. Bačka ba potrebuje razne poljedelske stroje, bencin, olja, petrolej ter razno blago za obleko in perilo.

Vinske cene v Evropi. V Franciji naraščajo neprestano vinske cene. V Montpellier-ju stanejo rdeča vina lanskega letnika, z 8—10 stopinj alkohola po 115—125 frankov, v Montagni z 10—11 stopinjami pa po 125—135 frankov. V pokrajini Piemont na Italijanskem stane hektoliter vina 265—300 lir. Španija ne more prodati svojega odličnega vina, ker primanjkuje ladij za prevažanje. V Nemčiji stane 950 litrov vina 20.000—25.000 mark. V Avstriji se povzije malo vina, ker znašajo stroški za dovoz vina ter drugi stroški in davki od 8—40 L za liter. Na Madžarskem prodajajo hektoliter novega vina po 2000 K, starega pa do 2400 K. Po drugih državah, kot v Cehoslovaški, Poljski itd. se vsled vinskih cen popije vina zelo malo. V Jugoslaviji so vinske cene različne. V Slavoniji v okolici plačujejo liter lanskega vina po 10—20 K. Na Hrvaškem so vinske cene precej različne. Na zagrebški borzi plačujejo lahka vina po 8 K 40 vin.

Tovarna sukna v Stari Srbiji. Vlada je podelila ruskim beguncem dovoljenje, da smejo zgraditi v Stari Srbiji ter Macedoniji večje število tovarn, v katerih se bo izdelovalo sukno. Ker so Rusi mojstri v izdelovanju sukna, je pričakovati, da bodo te tovarne v blagor naše države.

Mirodvor na železnici. Na mariborskih kolo-dvorih stoji na stotine vagonov raznovrstnega blaga, ki poginja. Carinski urad dela, dela s tako „brzino“, da zasarinijo vsak dan samo nekaj vagonov blaga. dočim ga prihaja dan na dan desetine in desetine vagonov. Sol stoji n. pr. v odprtih vagonih (deske

pa v zaprtih), stroji in razne barve so izpostavljene soncu, mrazu in dežju. Ogromna je škoda, ki jo pri tem trpijo poseamezniki, država in železnica. Ali ni človeka, ki bi posegel tukaj vmes?

Železnice v Cehoslovaški. V narodni skupščini cehoslovaške ljudovlade je predlagal minister za železnice, da začne država graditi 15 novih železnic. Stroški so preračunjeni na 864 milijonov kron. Cehoslovaška ima sedaj 3500 lokomotiv, 6350 vozov za prevažanje oseb in 60.000 tovornih železniških vozov. Zgraditi se nameravajo 1050 novih lokomotiv in 50 tisoč vagonov. Cehoslovaški železniški stroški so preračunjeni na 6 milijarde kron.

Papirna industrija v Cehoslovaški. S papirno industrijo se bavi v Cehoslovaški 234 tvornic, zaposlenih je v njih 26.000 delavcev. Pred vojsko jih je bilo samo 17.000. Dasi je je papirna industrija v Cehoslovaški znatno dvignila, še vendar ne more ugoditi vsem potrebam v republiki.

Podražanje surovin za klobuke. Vse surovine, ki pridejo v poštev v industriji klobukov, kalno volna, zajčja dlaka itd., so se zadnje dni silno podražile. Ker uvažamo klobuke iz Cehoslovaške in Italije, bo vsled valutnih razmer tudi to vplivalo na podražanje blaga.

Trgovanje s poljsko republiko. Trgovske tvrdke, ki nameravajo sklepati kupčije s poljskimi trgovskimi tvrdkami, se naj predvsem povprašajo pri poljskih trgovskih zbornicah, je-li dotična tvrdka proto kolirana. Za izvoz blaga iz poljske republike veljajo posebni predpisi in si je treba preskrbeti pravočasno izvozno dovoljenje, ker bi kupec sicer imel sitnosti in škodo. Izvozna dovoljenja izdaja Državna komisija za uvoz in izvoz v Varšavi.

Trgovska zveza z Avstrijo. Naša država namerava postaviti trgovsko vez z Avstrijo na drugačno podlago kot so kompenzacijske pogodbe. Zato Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom, podružnica in Ljubljani, ne sprejema sedaj več vplačil na račun kompenzacijske pogodbe 180-SHS z Avstrijo. Do preklica se sprejema denar le za zdravila, kemikalije, ogljikovo kislino in elektrotehnični material.

Premoga se proizvaja danes komaj krog 40 odstotkov tega, kar se je proizvodilo prej.

Za sadenje tobaka. Na shodu Kmetijske zveze v Spitaliču pri Konjicah se je zahtevalo, naj vlada vsaj za leto 1921 dovoli sadenje tobaka. Tudi hrvaški kmetje prihajajo s tako zahtevo. Letos še pri nas sadenje tobaka ni dovoljeno.

Pridelovanje tobaka.

Ivan Dolinšek.

Gotovo bi se bila naša država že davno zrušila pod težo onih kletvic, ki so jih v zadnjih letih izustili naši vsega pomilovanja vredni tobakarji, ko bi se bile te uresničile. Ceravno je sajenje tobaka zelo strogo prepovedano, bo vendar mogoče zanimalo naše tobakarje, kako se ta prideluje. Evo vam to v kratkih potezah:

Tobak spada med strupene rastline in vsebuje v sebi strup nikotin. Ta strup je ono omamlječe, kar se nahaja v dimu. Boljši tobak ima manj: 0,5—1%, slabši pa kar cele 3—4% nikotina v sebi.

Zahteva tople, solnčne lege in okrog 25 stop. C letne toplote. Zemlja se mu mora najskrbneje pripraviti; gnojiti se mu pa ne sme preveč, ker bi to slabo uplivalo na njegovo kakovost. Od umetnih gnojil pride v poštev samo 40% kalijevega sol, dušičnega gnojila pokvarijo njegov aroma (duh, vonj) preobčutno. Isto tako se ne sme gnojiti z kajnitom, ker bi mu ta kar naravnost škodoval (vsled klora, ki se v njem nahaja). Poslovni gnojil pa niti ne potrebuje, niti ne popača. Seme se seje v zgodnji pomladi v tople grede, ali kjer teh ni naravnost v lonce, ki se držijo na kakem toplem kraju, dokler ne izkalijo. Ko so dosegle tak velikost, da se jih zamore prijeti z dvema prstoma, pikiramo jih na prosto, kjer ostanejo do končnega sajenja. Ko se je tu razvilo šest listov, presadimo jih na stalno mesto 30—40 cm narazen. Poznejše negovanje je nekako isto, kakor pri koruzi: okopavanje, čim večkrat tem boljše, obipavanje, ko so dosegle primerno velikost. Cvet se pri tobaku navadno odščipuje, ker se s tem ublaži moč nikotina, le pri tobaku za pipo se pusti nekaj cvetov, da je močnejši. Na vsakem stebelu pa pustimo samo 8—12 listov; če pustimo več, gre to na račun kakovosti. Ko se pokažejo na listu rjave pege, treba ga je potrgati, to se vrši od spodaj navzgor. Najboljši so srednji listi. Liste se potem naniza na vrvice, palice ali na vrbove šibe in se jih da sušiti na podstrešje v senčnat kraj. Po krajih, kjer se mnogo pečajo s tobakom, imajo za to posebne sušilnice. Sušenje trpi kakih 6—8 tednov, nato se zvežejo listi v snopiče in se oddajo tovarni, da ga ona pripravi (fermentira). Tam se vsaka vrsta tobaka prideluje po posebnem načinu in se s tem doseže večja ali manjša finost. Vsa ta dela so izpeljiva samo v tovarni, kmetovalec tega ne zmora, zato si nikar ne domišljajte, da boste doma pridelali tobak, ki je enak tovarniškemu; to je stvar nemogočnosti. V malem se pusti tobak, da se izpoti, ker doseže s tem večje finost. Prisili se ga k potanju s trdnim pokladanjem. Ne sme se ga pa tudi pustiti predolgo, ker bi se znal pokvariti. Hrani se potem na kakem suhem prostoru.

Vse to zanimalo bi bolj albanskega, kot pa našega kmeta, vendar pa se zna v doglednem času tudi pri nas dovoliti sajenje tobaka, svedla pod finančno kontrolo, in takrat bodo nastopili zlati časi za naše tobakarje, ki danes tako poželjivo, v strahu božjem, opazujejo to zlahtno travico.

Pripomba uredništva: Doznali smo z Ljubljane, da je finančno ministrstvo dovolilo pod veljavnimi pogoji sajenje tobaka v Sloveniji, zlasti tudi v Prekmurju.

Dopisi.

Sf. Rupert v Slov. gor. Tukajšna Kmet. podružnica je imela 28. marca svoj občni zbor, na katerem je govoril v jedrnatih besedah g. strok. učitelj iz Maribora Priol. Vršila se je volitev delegatov za občni zbor, v Ljubljano, pri volitvi so bili izvoljeni sledeči delegati: g. Franc Paulič, kaplan, Muršak Janez, Minih Janez in Fr. Vogrin, posestniki. Podružnica je novo ustanovljena in šteje danes 122 udov, kar je gotovo častno število. Močno pogrešamo kmet. zadruga za naš okraj. Merodajni činitelji, poprimite se dela, v združenju je moč.

Sv. Jakob v Slov. gor. V nedeljo po rani sveti maši je oznanil znani nam Znunderl, da bo imel z ljudmi pogovor o viničarskem vprašanju. Prišli so ga poslušat trije, ki pa danes najbrž ne vejo, kaj jim je razlagal. Mi se bomo že dovolj naučili o tem vprašanju na naših poučenih zborovanjih izobraževalnega društva in iz člankov v „Slov. Gospodarju“. Po veliki večini so naši posestniki vinogradov v zadnjih letih že tako precej zboljšali svojim viničarjem njihove dohodke in viničarji so tudi zadovoljni, ker vejo, da je skupno delo viničarja in vinogradnika neobhodno potrebno, ker vejo, da sta viničar in njegov gospodar ena družina, ki je ali skupaj srečna ali nesrečna. Nekaj žalostnih izjem pri naših kmetih pa bode menda tudi kmalu izginilo, ker bodo spoznali, da so viničarji za njih velikega pomena. Pouk v izobraževalnem društvu je pač veliko dosegel, da se bo premoštil prepad med viničarjem in njegovim gospodarjem na pravičen, krščanski način, brez sodelovanja socialnih demokratov, katerim je le na tem, da bi dobili pri naših viničarjih, ki so po večini vsi v Kmetijski zvezi, njihove glasove pri volitvah. Dobro smo se počeli, da bi bila socialna demokracija za viničarja in njegovega gospodarja grob pogube in gospodarskega propada. Ostanemo v Kmetijski zvezi, ker vemo, da bo po svojih močeh zahtevala in zastopala koristi tako kmeta kakor viničarja, tako malega kočarja, kakor kmetca ali dekle. Saj je k temu Kmetijska zveza primorana, ker je postavljena na krščanski podlagi. Zato se čudimo Znunderlu kot agentu samostojnih nemetov, kako si more on upati, priti k nam! Je sicer tudi viničarskega stanu, a je v službi stranke, ki pozna samo kakega „meta“, ki je že bolj grof in bogataš in liberalni advokat in bogati bagkir. Tudi pravi Znunderl in njegov list, da se za vero ne briga, zato tudi ne verujemo, da se bo brigal za krščansko pravičnost, za vse stanove, posebno viničarskega.

Sv. Anton v Slov. gor. Dragi mi g. urednik! Sovražim že od nekaj vse popolnoma zasebne in osebne reči, če se ne premelevajo v časnikih, ker ne dosežejo nikdar tistega, kar zahtevamo od naših časnikov. In naš ljubljani „Slov. Gospodar“, naš ponos, naj bi ne bil nikdar v službi osebnih prepričanj. In glej prijatelj, dopis od Sv. Antona v Slov. gor. z dne 25. marca ni nič drugega, kakor to, kar sovražim jaz, in ti in vsi, katerim je kaj na uspehu naših listov. Zato tudi nikakor ne trdim, da bi bil ti kriv, da je prišel ta dopis v list, namesto v koš, ker si postal žrtev zvijače. Dopisnik namreč dobro ve, da bi ti dopis sicer zavrgel, zato ga je politično pobarval s tem, da je se poslužil osebe g. dr. Goriškega. Jaz sem gotovo vse drugo, a ne politični prijatelj g. dr. Goriškega in ga tukaj dalje ne omenjam. Toda napad je bil namenjen v prvi vrsti proti drugi osebi, katere je vsled svojega vzornega življenja in vsled svoje požrtvovalnosti za versko in narodno stvar, katere je posebno v pretečenih časih težkih bojev z nemškutarji, v časih, ko smo orali ledino na izobraževalnem polju, ko smo z največjimi težavami ustanavljali različne izobraževalne odseke za mlado in staro, ko smo veliki večini Antonjevcansov nudili z največjimi napori in požrtvovalnostjo marsikaj lepega, koristnega in zabavnega, bila nam v veliko oporo in pomoč. Nisem žalobog v nobenem stiku več z ljudmi od sv. Antona in le čisto slučajno sem zvedel, kdo je mišljen v dotičnem dopisu, a vendar z najmirnejšo vestjo lahko rečem, z dotičnim dopisom se je delala krivica oni Mar. družbenici, ker se je njena zadeva z g. kaplanom spravila po časniku v široko javnost. Naj nam g. dopisnik od Sv. Antona poročajo o delovanju Dekliške in Mladiške zveze, o potrebnih podučnih shodih, o izobraževalnih prireditvah, kar vse je tako bujno cvetelo pri Sv. Antonu celo tedaj, ko nam je avstrijski žandar stal z bajonetom pri vratih.

Sv. Andraž v Slov. gor. Tudi k nam je že prišel evangelij samostojnežev. Posebno vneto ga oznanuje naš gostilničar Rola, ki spravlja „Kmetijski list“ med ljudi. zraven pa zabavlja čez Cerkev in duhovščino. Sliši se tudi, da misli g. Rudolf pozvati na pomoč radenskega Zemljiča in Nemca, ki imata baje že velike zasluge v oznanjevanju samostojnega evangelija. Gg. Zemljič in Nemeč, ako res mislita priti tu k nam, oskrbita si dobre pedplate, da jo bosta lahko hitro odkurila. Vse krščansko misleče ljudi pa opozarjamo, da ljudem samostojne vrste ne verujejo nič!

Smartin na Pohorju. Zadrjni shod naše Slovenske Kmetijske zveze v Šoli je izvrstno našel prav dobro obiskan je pokazal, da je vendar le velika večina naše fare v krščanski stranki. Izredno smo pa hvaležni gospodu govorniku Vladimirju Pušenjaku, temu požrtvovalnemu delavcu za korist našega slovenskega ljudstva, ki nam je tako poljudno in razumljivo razložil vzroke današnje draginje in dal naj-